

Stoppen met varkensbedrijf gaat om veel meer dan het doorrekenen van cijfers met een accountant'

Door Jan Hensels

Naar schatting 35 tot 40 varkensboeren in Limburg zullen stoppen door deelname aan de regeling warme sanering varkenshouderij. De aanpak moet de ergste gevallen van stankoverlast in de buurt van woningen oplossen. Coaches spraken de afgelopen tijd in opdracht van de provincie met geïnteresseerde boeren.

Baarlo/Nederweert

„Boeren moesten in het begin even wennen aan het fenomeen coach. Ze zijn bedrijfsadviseurs gewend die hen vertellen wat ze moeten doen. Dat doen wij niet. Wij zetten mogelijkheden op een rijtje wat ze kunnen doen na het stoppen met hun varkensbedrijf. De keuze moeten ze uiteindelijk zelf maken”, vertelt Anne Buit van de stichting Keukentafel. Zij begeleidde de zeven coaches die de afgelopen tijd letterlijk aan de keukentafel met zestig varkensboeren in Noord- en Midden-Limburg spraken over mogelijke bedrijfsbeëindiging.

Die coaches gingen de afgelopen maanden op pad in opdracht van de provincie die hoopt dat daardoor een behoorlijk aantal varkensboeren in Limburg zich opgeven voor de regeling warme sanering varkenshouderij. Landelijk heeft het Rijk daarvoor 120 miljoen euro uitgetrokken voor varkensboeren in vijf provincies in het zuiden en oosten van het land, waaronder Limburg. Tot half januari kunnen boeren zich daarvoor aanmelden. In aanmerking komen die varkensboeren die op een plek zitten waar omwonenden veel stankoverlast ervaren.

„Tijdens de keukentafelgesprekken is er ook ruimte voor de boeren om te spreken over de zachte kant rond bedrijfsbeëindiging. Uit ervaring weet ik dat agrariërs die in het verleden stopten met hun bedrijf dergelijke gesprekken hebben gemist. Stoppen met een bedrijf gaat om veel meer dan het doorrekenen van cijfers met een accountant. Gevoelens van eenzaamheid kunnen voorkomen. Ook zitten sommigen ermee dat ze een bedrijf beëindigen dat al generaties in de familie zit. Dat heeft wel iets weg van een rouwproces”, vertelt Buit.

In totaal bezochten de coaches zestig varkenshouders. „Tachtig procent daarvan komt uit de zes Limburgse Peelgemeenten Weert, Nederweert, Leudal, Peel en Maas, Horst aan de Maas en Venray”, weet Hans Corsten die als coördinator bij het coachingstraject is verbonden. Vanwege privacy redenen kan hij niet exact aangeven welke bedrijven wellicht gaan stoppen. „Bovendien weten de ondernemers het nu vaak ook nog niet. De komende tijd maken ze hun rekensommen om te bekijken of de saneringsregeling voor hun interessant is. Daarbij speelt onder meer grootte en ouderdom van het bedrijf een rol. Een ondernemer is al afgehaakt omdat hij er te veel op zou toeleggen.”

Corsten verwacht dat in Limburg 35 tot 40 varkenshouders, een kleine tien procent, kunnen stoppen in het kader van de warme sanering. Limburg telt nog 408 varkensbedrijven, blijkt uit cijfers van het CBS. Twee jaar geleden waren dat er nog 428. In 2000 herbergde deze provincie nog 1209 varkensbedrijven.

Gemiddeld zouden bedrijven rond de zes tot zeven ton tegemoet kunnen zien, afhankelijk van hun situatie. Corsten heeft begrepen dat nogal wat boeren die overwegen te stoppen het plaatsen van zonnepanelen op de plek van gesloopte stallen als een mogelijkheid zien om de sanering goed af te ronden. „Veel boeren die er over nadenken zijn ergens in de vijftig. Zaken die een rol spelen zijn voor hen zijn de onzekerheid waarin de sector verkeert of het ontbreken van een bedrijfsopvolger.”

Varkensboeren die aan de regeling meedoen moeten de varkensrechten en de vergunning inleveren en de stal slopen. „Sommigen zullen nog in de agrarische sector actief blijven, maar daarbij kun je ook denken aan zaken als een kampeerboerderij. Anderen zullen iets buiten de landbouw zoeken.”

Corsten verwacht net als gedeputeerde Hubert Mackus dat stankoverlast op lokaal niveau merkbaar zal verminderen. André Vollenberg van werkgroep Max 5 odeur en stichting Behoud de Parel plaatst kanttekeningen bij de saneringsregeling. „In veedichte gebieden is vaak sprake van een versterkend effect van stank door de hoeveelheid bedrijven bij elkaar. Ik vraag me af of het veel uitmaakt als enkelen zullen stoppen. Ik zie het als verspilling van gemeenschapsgeld. Een integrale aanpak van de veehouderij lijkt me zinvoller.”